

Stanowisko
Zgromadzenia Ogólnego Związku Miast Polskich
w sprawie

narastających problemów rozwoju miast w kontekście zmian ich granic administracyjnych

Związek Miast Polskich wielokrotnie zabierał głos w kwestii zmian granic miast, zwłaszcza tych, których rozwój został sztucznie ograniczony przez doraźnie poprowadzone granice administracyjne. Wobec braku postulowanych zmian w przepisach przypominamy, że te, które obecnie obowiązują, **nie uwzględniają w żadnym stopniu wymogów zintegrowanego prowadzenia polityki rozwoju**, opisanego w strategicznych dokumentach rządowych (SOR, KSRR) i uwzględnionego w ostatnich zmianach ustawowych.

Związek dostrzega potrzebę systemowych zmian w obowiązujących w tych sprawach przepisach prawa, z tym, że zmiany te powinny respektować następujące zasady:

- a) zasadniczym kryterium podejmowania decyzji w sprawach zmiany granic, którego nie ma w obecnych przepisach, powinny być – zgodnie z Konstytucją – **uwarunkowania zrównoważonego rozwoju**; podstawą do ich oceny powinna być **intensywność powiązań funkcjonalnych** pomiędzy miastem a terenem proponowanym do włączenia;
- b) zasadnicze znaczenie w procesie konsultacji społecznych powinna mieć **opinia mieszkańców obszaru, którego dotyczy projektowana zmiana granic**;
- c) trzeba określić zasady kontynuacji spraw prowadzonych na obszarze objętym zmianą granic.

1. Związek przypomina jednocześnie specyficzną sytuację miast sztucznie administracyjnie oddzielonych od swego otoczenia, bardzo często ściśle wzdłuż linii zabudowy miejskiej, jaka istniała w dniu podejmowania decyzji o przebiegu granic, **kilkadziesiąt lat temu**. Dotyczy to szczególnie niektórych dużych miast, a także wszystkich miast otoczonych przez tzw. gminy obwarzankowe, zwykle mające siedziby w tych miastach i korzystające z ich infrastruktury. Zmiany granic w tych przypadkach rodzą liczne, najczęściej nieuzasadnione kontrowersje i konflikty.

Zasadniczo odmienna jest zmiana granic miast w obrębie gmin miejsko-wiejskich, która zachodzi co roku w sposób niemal niezauważalny, ponieważ nie ingeruje ona w zasadniczy podział administracyjny. Te miasta mogą bezkonfliktowo zmieniać swoje granice, kierując się wyłącznie uwarunkowaniami rozwoju lokalnego. Wzywamy ponownie do systemowej korekty zasadniczego podziału terytorialnego kraju w tym zakresie.

Zmiany granic miast, wynikające z uwarunkowań rozwoju, powinny być normalnym procesem, uregulowanym według wyżej wymienionych zasad. Należy też jak najprędzej doprowadzić do realizacji zgłaszanego od lat przez różne środowiska postulatu zniesienia sztucznych podziałów i połączenia miast z gminami obwarzankowymi.

2. Związek zdecydowanie wspiera i stanowczo domaga się zrealizowania postulatów wielu miast, które – pod różnymi pretekstami – były dotąd bezpodstawnie ignorowane (przy jednoczesnym uwzględnieniu podobnych wniosków innych miast). Dotyczy to zwłaszcza takich miast, jak: Ełk, Przemysł, Puck, Sanok.

Popieramy również wnioski naszych miast członkowskich, które są obecnie w trakcie przygotowania, w tym: Koszalina, Olsztyn i Słupska.

Domagamy się stosowania wymienionych na wstępie zasad oraz stosowania jasnych i jednoznacznych kryteriów rozpatrywania wniosków. Rzeszów, Opole i Ostrołęka nie mogą być wyjątkami, tylko przyczynkiem do konstruktywnego działania na rzecz wielu innych miast.

Poznań, 11 marca 2022 r.

(-) Zygmunt Frankiewicz
Prezes Związku